

Giải toán lớp 9: Đáp án bài 24 trang 111 SGK hình học

Đề bài

Cho đường tròn (O) , dây AB khác đường kính. Qua O kẻ đường vuông góc với AB , cắt tiếp tuyến tại A của đường tròn ở điểm C .

a) Chứng minh rằng CB là tiếp tuyến của đường tròn.

b) Cho bán kính của đường tròn bằng 15 cm , $AB = 24\text{ cm}$. Tính độ dài OC .

Hướng dẫn giải

a) Dùng dấu hiệu nhận biết tiếp tuyến: Nếu một đường thẳng đi qua một điểm của đường tròn và vuông góc với bán kính đi qua điểm đó thì đường thẳng ấy là một tiếp tuyến của đường tròn.

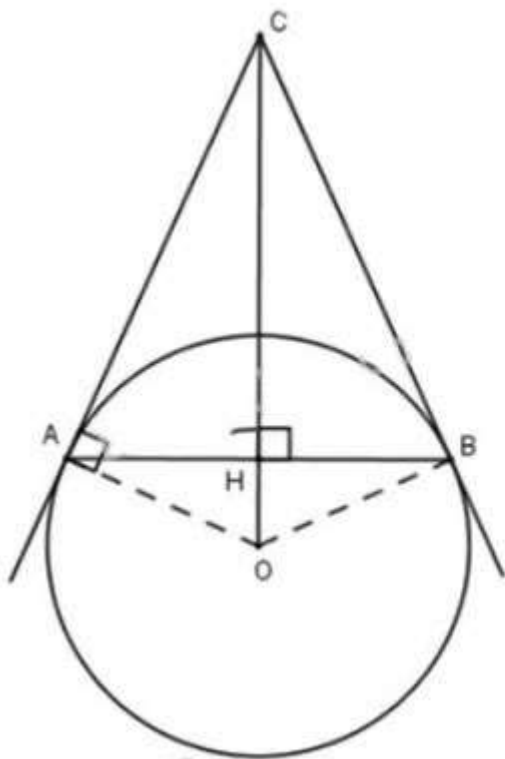
Sử dụng tính chất:

+) Trong một đường tròn, đường kính vuông góc với một dây thì đi qua trung điểm của dây ấy.

+) Nếu một đường thẳng là tiếp tuyến của đường tròn thì nó vuông góc với bán kính đi qua tiếp điểm đó.

b) Sử dụng định lý Pytago: ΔABC vuông tại A , khi đó: $BC^2 = AC^2 + AB^2$. Sử dụng hệ thức lượng trong tam giác vuông: ΔABC , vuông tại A , $AH \perp BC$, khi đó: $AB^2 = BH \cdot BC$

Đáp án bài 24 trang 111 sgk hình học lớp 9

a) Gọi H là giao điểm của OC và AB .

Vì $OH \perp AB$ nên $HA = HB$ (ĐL 2 - trang 103).

Suy ra OC là đường trung trực của AB , do đó $CB = CA$.

Xét ΔCBO và ΔCAO có:

CO chung (GT)

$CA = CB$ (cmt)

$OB = OA = R$

Suy ra $\Delta CBO = \Delta CAO$ (c.c.c)

$\Rightarrow \widehat{CBO} = \widehat{CAO}$. (1)

Vì AC là tiếp tuyến của đường tròn (O) nên:

$AC \perp OA \Rightarrow \widehat{CAO} = 90^\circ$ (2)

Từ (1) và (2) suy ra $\widehat{CBO} = 90^\circ$.

Tức là CB vuông góc với OB , mà OB là bán kính của (O) .

Vậy CB là tiếp tuyến của đường tròn (O) .

b) Ta có: $OA = OB = R = 15$;

$$HA = \frac{AB}{2} = \frac{24}{2} = 12.$$

Xét tam giác HOA vuông tại H , áp dụng định lí Pytago, ta có:

$$OA^2 = OH^2 + AH^2$$

$$\Leftrightarrow OH^2 = OA^2 - AH^2 = 15^2 - 12^2 = 81$$

$$\Rightarrow OH = \sqrt{81} = 9(\text{cm})$$

Xét tam giác BOC vuông tại B , áp dụng hệ thức lượng trong tam giác vuông, ta có:

$$OB^2 = OC \cdot OH \Rightarrow OC = \frac{OB^2}{OH} = \frac{15^2}{9} = 25(\text{cm}).$$